

VARTEIG
Menighets-
blad

Menighetsblad for Varteig og Hafslundsøy

Nr 6 - 2019

Desember 2019 - januar 2020

47. årgang

www.varteig.menighetsblad.net

**Organ for Den norske Kirke,
Varteig sokn.
Utgitt av Varteig menighetsråd.**

**Redigert av
Ketil Strebøl**

Adresse:

Varteig menighetsblad
Apolloveien 39
1734 Hafslundsøy

E-post:

varteig@menighetsblad.net

Menighetsbladet på internett:

www.varteig.menighetsblad.net
Der kan du lese den siste og samtlige tidligere utgaver av menighetsbladet i PDF-format

Kommende utgivelser:

(Med forbehold om endringer.)

Neste nummer av Varteig menighetsblad, 1-2020 er planlagt i uke 4, i slutten av januar. Frist for å levere stoff blir 7. januar.

Nr. 2-2020 er planlagt i uke 12, i midten av mars. Frist for å levere stoff blir 3. mars.

Nr. 3-2020 er planlagt i uke 21, i midten av mai. Frist for å levere stoff blir 5. mai.

Nr. 4-2020 er planlagt i uke 35, i slutten av august. Frist for å levere stoff blir 11. august.

Nr. 5-2020 er planlagt i uke 41, i midten av oktober. Frist for å levere stoff blir 22. september.

Nr. 6-2020 er planlagt i uke 48, i slutten av november. Frist for å levere stoff blir 10. november.

Opplag: 2.200

Trykk:

Møklegaards Trykkeri AS,
Fredrikstad.

Postgiro: 1020.29.91624

Juleevangeliet

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshovding i Syria. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by. Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde, og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem. Det var noen gjeterere der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin. Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel. Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren. Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.» Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang:

«Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i!»

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte. Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Luk 2.1-20

Hver sorgfull sjel, bli frisk og glad!

I skogen inn mot svenskegrensen i Aurskog-Høland kommune ligger Mangen kapell, vakkert plassert på et høydedrag over Viksjøen. Altertavlen er et glassmaleri av Harald Borg fra 1956. Motivet er Jesus i krybben. Rundt krybben har mennesker samlet seg, og over krybben er det en stjerne som gir lys til begivenheten. Mangen kapell ble reist i 1903 fordi skogsarbeidere og husmenn der inne trengte et Gudshus som man kunne søke til, både i glede og i sorg. Den lille og vakre tømmerkirken er bygget av skogens materialer og knytter sammen natur, arbeidsliv og det hellige rom.

De som bygde kirken levde et tøft liv i skogene. Arbeidet var tungt, og hverdagen besto stort sett i å sikre nok mat på bordet. Barnedødelighet var høyere enn i dag, og mange døde alt for tidlig. Rundt kirken ble det derfor anlagt en kirkegård som gjorde det mulig for folk å besøke gravene og minnes sine døde uten å være borte fra hjem og arbeid i dagevis.

I glassmaleriet i kirken ser vi både slitne arbeidsfolk og velstående samlet rundt Jesusbarnet

i krybben. Jeg liker å tenke at når folk

har samlet seg i Mangen kapell til julegudstjenester, fikk de ny livskraft av å se på bildet av Gud som kommer til alle mennesker og lar sitt lys gi varme og håp til alle. Altertavlen minner oss om at vi alle er velkommen slik som vi er, til barnet i krybben og til hvile i Guds nåde og kjærlighet. Altertavlen i Mangen er dypt rotfestet i den virkeligheten der kirken først ble reist. Likevel kan den også tale til oss alle, hvert på vårt sted, med vår livsvirkelighet og vår lengsel.

H.C. Andersen har i sin julesalme uttrykt det slik (NoS45):

«Hver sorgfull sjel, bli frisk og glad, kast av din tunge smerte.
Et barn er født i Davids stad, til trøst for hvert et hjerte.
Til barnet vil vi stige inn,
og selv bli barn i sjel og sinn.
Halleluja, halleluja, barn Jesus!»

Velsignet og frimodig julefeiring!

Biskop Atle Sommerfelt

Varteig

Gamle glimt fra Varteig og Hafslundsøy

Ole Andersen Bærbyes diktsamling, som kom ut i 1860. Diktene gir et fantastisk tidsbilde fra Varteig.

Aandelig Mindekrands fra bygdeskalden Ole

Ole Andersen Bærbye ble hyppig benyttet til å skrive sanger som ble brukt både i sorg og glede. I 1860 dristet han seg til å gi ut en del av sine sanger under hovedtittelen «Aandelig Mindekrands». Tekstene gir et fantastisk tidsbilde fra Varteig på midten av 1800-tallet.

Ole var en sann bygdeskald. Han diktet sanger til både bryllup og begravelse, men han lot seg også inspirere av storpolitikken. Blant annet skrev han en sang «Ved de norske Troppers Afreise i Skaane i Aaret 1848». Og han kvitterte med en ny sang «I Anledning af Troppernes Tilbagekomst samme Aar».

En grundig mann

Ole Andersen var en grundig mann. Da hans første kone døde, skrev han minst fire sanger som ble brukt i begravelsen. Og da skolelærer Andreas Olsen fra Lindemark giftet seg med sin Karen Regine Olsdatter Gabestad, gikk også dikterpenningen flittig.

Andreas hadde vært skolelærer i tretten år da han i 1855 inngikk ekteskap. Året før hadde de kjøpt Gabestad. Bryllupet resulterte i fire sanger fra bygdeskalden.

Varteig Historielag

Stiftet 8.2.1982

før og nå

Grundighet kan man vel med rette si at avspeiles også på forsiden av heftet med de 68 sangene som han ga ut i 1860. Heftet ble gitt ut av boktrykker Nils Fredrik Axelsen, for øvrig grunnleggeren av avisa Sarpen. Og tittelen på diktsamlingen var «Aandelig Mindekrands, eller Opbyggelige Sange, forfattede til og afsjungne ved forskjellige Anledninger, saasom Bryllupper, Begravelser samt andre indtrufne Leiligheder, af Ole Andersen Bærbye i Varteig». Intet mindre.

Begrenset tro på seg selv

Var Ole raus med tittelen på samlingen, var han beskjeden da han formulerte forordet i heftet. Han hadde tydeligvis begrenset tro på sine egne verselinjer:

«Jeg havde vist ikke fordristet mig til at lade dem udgive i Trykken og forelægge et mere oplyst Publikum, hvis ikke mange af mine Venner havde opfordret mig dertil.»

Avdøde fylkeskonservator Lauritz Opstad har vurdert Ole Andersens lyriske evner. Opstad sier at Bærbye var en behendig versemaker. Titlene på sangene mener Opstad at gir et helt tidsbilde fra Varteig på 1840- og 1850-tallet, og ånden i dem er miljøtypiske.

Født på Schoftebye

Hvem var så Ole Andersen Bærbye? Det er ukjent for oss at det finnes bilder av bygdeskalden, men en gravstein over ham står på kirkegården like øst for sakristiet. Der betegnes han riktignok som Ole Andersen Skofteby, født i 1785 (døpt 6. mars) og død på Bergby 14. februar i 1876. Her hviler for øvrig også dikterens oldebarn Ole Hansen Bergby og hans to ektefeller.

Vekslingen mellom «Schoftebye» og «Bærbye» har sin forklaring. Da Ole bæres til dåpen 6. mars i 1785, skriver presten at han er født på Schoftebye med foreldre Anders Olsen og Inger Mathisdatter. Oppveksten fikk han imidlertid på Kongsrud, som foreldrene overtok. Veien tilbake til gårdsnummer 3036, bruksnummer 1 Skofteby var da Ole giftet seg med enken på gården, Anne Andersdatter. Hun var opprinnelig fra Gabestad, og hadde blitt enke i ung alder.

Flytter til Bærbye

Ole drev Skofteby i 38 år, til han i 1847 solgte gården og flyttet til datter og svigersønn på Bergby. Oles datter Inger hadde seks år tidligere giftet seg med Ole Torstensen, og de overtok i 1846 halvparten av Oles foreldregård Bergby (gårdsnummer 3050, bruksnummer 11). Broren Anders overtok den andre halvdel. Disse to gårdene ble senere slått sammen igjen.

I en alder av 63 år, fant bygdeskalden Ole Andersen ut at det kunne være på sin plass å trappe noe ned. Derfor flyttet han til Bergby, der han betegnes som føderådsmann. Det var også der han døde i 1876, tett innpå 91 år gammel. En svært høy alder den gang.

Enkemann to ganger

Ole Andersen ble enkemann i 1839, da Anne Andersdatter døde på Skofteby, omkring 60 år gammel. Han giftet seg igjen to år senere med Anne Eriksdatter fra Brenne. Lykken ble imidlertid kortvarig på Skofteby, for etter fire års ekteskap døde Anne i 1845, knappe 60 år. To år senere velger altså bygdeskalden å selge Skofteby og flytte til datteren og svigersønnen på Bergby.

Da Ole Andersen solgte Skofteby i 1847, gjør han opp regnskapet for sitt liv pr. d.d. Med melodien «Vi vor Herre ei med os staae» har han forfattet ti fyldige vers. Vi gjengir:

En Tid jeg leved' glad og fro,
Forenet med en Mage*,
Fornøiet levede vi To,
Men borte er de Dage:
Hun udfra mit Selskab gik
Da hun ved Døden budskap fik;
Jeg ensom blev tilbage.

* Make

Men nok en gang forgodt jeg fandt
I Ægtestand at træde:
En værdig Kone jeg da vandt,
Hun blev mig da til Glæde;
Men denne varede kun kort.
Thi Døden kaldte hende bort,
Kun Mindet er tilbage.

Han avslutter diktet slik:
Min Fod vil ofte glide;
O Gud du Naade til mig giv
Og styrk min Tro i sidste Strid,
At jeg maa salig blive.

Øistein Bøe

Gravstøtten til Ole Andersen Skofteby/Bergby, slik den står øst for sakristiet. (Foto: Øistein Bøe.)

Helt siden 2011 har Varteig Historielag hatt serien «Før og nå» i Menighetsbladet. Temaene har vært mange og varierte. Blant annet ønsker vi å fortelle om vartinger med en poetisk åre. I nr. 1/2019 skrev vi om Martha Trondsæther og i 3/2019 om Niels Tomte. Nå har turen kommet til Ole Andersen Bergby.

Har du kommentarer eller synspunkter på serien, send mail til varteighistorielag@gmail.com

Varteig Historielag

Stiftet 8. 1982

Biskopen på besøk på Bergerud gård.

Barnehagegudstjeneste i Hafslundsøy kirke.

Gårdsbutikken Gøy på landet.

Biskop mange utf

Da biskop Atle Sommerfelt holdt sitt visitasforedrag på Breidablikk søndag 3. november etter en uke med visitas i Varteig sokn, kom han med et tjuetalls utfordringer til menigheten. Biskopen nevnte flere forhold som han synes var positive og verd å dele med andre.

I løpet av visitasuken traff biskopen mange av menighetens medlemmer: Han var blant annet med seniorgruppa på vandring, han var med på barnehagegudstjeneste i Hafslundsøy kirke, han lot seg «grille» av ungdomsskoleelever på Varteig skole og han møtte frivillige medarbeidere i menigheten til fest på Hasle menighetscenter, for å nevne noe. Og uken ble avsluttet med gudstjeneste i en fullsatt Varteig kirke og en like fullsatt kirkekaffe på Breidablikk.

Sommerfelt og hans stab kom vel forberedt til visitasen i Varteig sokn, biskopen hadde satt seg grundig inn i de lokale forholdene. I løpet av uken hadde han samtaler med staben i menigheten, med ordfører og kommunaldirektør, med skoleledelse og menighetsråd. Han fikk omvisning på Furuholmen ved Varteig Historielag, besøkte Gundersen Galvano på Hafslundsøy, gårdsbutikken «Gøy på landet» og Bergerud gård.

Mange på gudstjeneste

I sitt visitasforedrag kunne biskopen konstatere at gudstjenesteoppslutningen i Varteig er høy og stabil.

- Det virker som om man i Varteig har lykket med å gjennomføre gudstjenestereformens intensjoner om bred involvering. Erfaringene viser også at det i Varteig har oppstått gode synergier mellom trosopplæringen og gudstjenestearbeidet, ikke minst når det gjelder involvering av barn og unge i gudstjenestene. Det kan virke som der er rom for større dristighet i samarbeid med lokale organisasjoner som eksempelvis historielag, turgrupper, jaktlag, idrettslaget og forskjellige musikk-

en med fordringer

aktører i gudstjenestearbeidet i begge kirkene og utradisjonelle arenaer der folk er, sa biskop Sommerfelt. Sommerfelt merket seg undervisningskveldene på Hasle menighetssenter, og tok til orde for at de bør markedsføres til et større publikum i Sarpsborg.

Flere til nattverd

Biskopen har registrert at det er økning i antall nattverddeltagere, men at den gjennomsnittlige nattverddeltagelse pr. gudstjeneste har gått ned. Sommerfelt mener det indikerer at forkynnelsen, sjelesorgen, trosopplæringen og voksenundervisningen må forsterke menneskers forståelse av nattverdens betydning som stedet for det store og åpne gjestebud og gi dåpsfølgene, foreldre og konfirmanter frimodighet til å motta nattverdens gave.

Antall dåp i Varteig holder seg høyt og stabilt, og antallet barn av foreldre som er medlem av kirken som blir døpt er høyt, både sammenlignet med prostiet og bispedømmet.

- Erfaringen viser at den reduserte oppslutningen om dåp som vi ser i urbane strøk ofte brer seg til mere rurale lokalsamfunn. Menighetsrådet og ansatte må derfor følge utviklingen og hele tiden vurdere tiltak, sa biskopen. Sommerfelt kunne også konstatere at det er høy oppslutning om konfirmasjon i Varteig sokn. Han fortalte at konfirmantforeldre har fortalt ham om et konfirmantopplegg som åpner et rom for samtale om eksistensielle spørsmål, refleksjon, undring og kristen livstolkning for ungdommene deres.

Sommerfelt har også lagt merke til samarbeidet mellom Kirken, barnehagene og skolene. Skolene deltar på gudstjenester i forbindelse med julen og kirken er inne som en betydelig ressurs på kompetansemålene i KRL E-faget.

Imponert over innsats

Biskopen var imponert over den innsatsen som legges ned i Varteig sokn, både fra stab, menighetsråd og frivillige. Han mener imidlertid det er en svakhet at soknet ikke er inkludert i et av samarbeidsområdene i fellesrådet. Han mener det vil være naturlig at det arbeides målrettet for at soknet blir

Biskopet holdt sitt visitasforedrag på Breidablikk.

en del av Skjeberg samarbeidsenhet. Det vil styrke soknet, særlig når det gjelder de ansatte. Det vil kunne bidra til at Varteig får tilgang på nødvendig diakonal kompetanse.

- Jeg har i løpet av denne uken møtt et lokalsamfunn i stadig utvikling. Jeg har også møtt en kirke som lever tett på befolkningen, og ved Den hellige ånds ledelse skaper små og store glimt av himmel på jord der menneskene i Varteig har fått erfare at de ikke er alene. For midt i alle endringer som skjer rundt oss i kirke og samfunn, på godt og vondt, er det én ting vi alltid kan være trygge på og få hvile i: «Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja til evig tid» (Hebr. 13,8), avsluttet biskopen. Biskopens visitasforedrag er tilgjengelig på bispedømmes sider på kirken.no.

Fra bedriftsbesøk hos Gundersen Galvano.

På tur med seniorgruppa.

Vi vil gjøre Østfold grønt

Lokallaget Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) Søndre Østfold ble stiftet i høst. Målet vårt er å bidra til å bremse den globale oppvarmingen av hensyn til dem som kommer etter oss. Da må vi stå på for å få til et mer klimavennlig energibruk, og blant annet kreve at både politikere og vanlige folk gjør en innsats for å redusere klimautslipene.

Lokallaget har medlemmer i Fredrikstad, Hvaler, Halden og Sarpsborg, og til styre ble valgt Øystein Bakkevig (Halden), Sidsel Skinnarmo (Sarpsborg), Elisabeth Golding, Ulla Kolstad, Eva Braseth (alle Fredrikstad). På vårt første styremøte ble vi enige om å samarbeide med andre aktører som er opptatt av å gjøre vårt energibruk mer miljøvennlig, for klimaendringene rammer oss alle. Fra før er vi kjent med kirka sitt sterke miljøengasjement, og vet at det er opprettet ressursgrupper i flere bispedømmer.

I Borg bispedømme er «Ressursgruppe for skaperverk og bærekraft» blitt opprettet for noen år siden. Undertegnede ble invitert med på et styremøte i høst, og der ble jeg kjent med heftet «Vår grønne menighet». Det inneholder seks hovedpunkter som forteller hva vi alle kan bidra med for å ta vare på den verden Gud har gitt oss. Dette heftet er et viktig verktøy for alle menighetene i bispedømmet. Lokallaget vårt vil også bruke det som et idéhefte for tiltakene vi kan og bør engasjere oss i, og da svært gjerne i samarbeid med menigheter i Borg bispedømme.

Eva Braseth

(sekretær BKA Søndre Østfold)

Nytt menighetsråd

Det nye menighetsrådet med varamedlemmer. Fra venstre Ketil Strebøl (varamedlem), Åslaug S. Gabestad (leder), Kine Merete Bergerud, Anne-Marie Borgen, Dagfinn Hansen (varamedlem), Kirsten Ingeborg Holmen, Knut Bøe (varamedlem) og sokneprest Ingrid D. Levinsen. Ingrid Sikkeland Lunde, Kjell Øivind Lunde og Lill-Anita Martinsen var ikke til stede da bildet ble tatt. (Foto: Johannes Bergerud)

Det nye menighetsrådet konstituerte seg på møtet 22. oktober. Åslaug S. Gabestad ble valgt til leder. Menighetsrådet ble presentert under visitasgudstjenesten i Varteig kirke søndag 3. november.

Under menighetsrådsmøtet 22. oktober ble Kirsten Holmen valgt til nestleder og Anne May Borgen ble sekretær.

Kjell Lunde ble valgt til Varteigs representant i Kirkelig Fellesråd i Sarpsborg, med Kine Bergerud som vara.

Anne May Borgen, Åslaug S. Gabestad og Ingrid S. Lunde ble valgt til medlemmer av gudstjenesteutvalget.

Kine Bergerud er valgt til medlem av trosopplæringsutvalget.

Kirsten Holmen og Ingrid S. Lunde er valgt til menighetsrådets representanter i kulturutvalget.

Åslaug S. Gabestad og Dagfinn Hansen er valgt til medlemmer av grønt utvalg (se mer på neste side). Mona Bøe er også medlem av grønt utvalg.

Menighetsrådets representant i styret for Hasle menighetscenter og barnehage er Knut Bøe, med Dagfinn Hansen som vara. Kjell Lunde, Åslaug S. Gabestad og Ingrid S. Lunde er menighetsrådets medlemmer av representantskapet for Hasle menighetssenter og barnehage.

Knut Bøe er valgt til menighetsrådets representant i bygdedagskomiteen.

Leilighet leies ut

Leilighet på ca 75 m² i andre etasje i Hasle Menighetscenter blir ledig på nyåret.

Husleie kr 6.500,- pr mnd.

Kontakt Terje Bakkenget på mobilnr 911 44 815 for flere opplysninger.

Grønn menighet

Nå har Varteig blitt grønn menighet. Handlingsplanen for grønn menighet ble vedtatt av et enstemmig menighetsråd den 22. oktober.

Under bispevisitasen i begynnelsen av november fikk menighetsrådsleder Åslaug S. Gabestad og leder for Grønn menighet-utvalget Mona Bø overlevert et bevis på dette av biskop Atle Sommerfelt.

Ordringen «Vår grønne menighet» har eksistert i mange år og ble revurdert i løpet av 2014. Den gir mulighet til å konkretisere menighetens grønne engasjement under overskriftene «forankring i menigheten, gudstjenesteliv, diakoni, undervisning og misjon, informasjon og samarbeid, innkjøp, forbruk og avfall, og energi, transport og reise».

Ordringen har hele tiden vært, og skal fortsatt være, en egenerklæring og tilslutning til kirkens grønne arbeid. Det foretas ingen ekstern kontroll. Likevel ønsker og etter spør bispedømmene og Kirkerådet menighetenes engasjement på dette feltet og ønsker å tilrettelegge for dette gjennom inspirasjonsdager, samlinger, kampanjer, informasjon og materiell.

Mens menigheten har et hovedansvar for kirkens liv med blant annet gudstjenester, diakoni og trosopplæring, har fellerådene et særlig ansvar for de ansatte, kirkebyggene, kirkegårdene og lokalkirkens økonomi.

God miljøledelse lokalt forutsetter nærmest at menighetsrådene og de kirkelige fellerådene samarbeider om dette. Derfor er nå arbeidet med grønne menigheter blitt del av den felles kirkelige miljødatabasen som er etablert på Miljøfyrtårns dataportal (Miljøfyrtårnportalen).

Hvorfor bør vi bli grønn menighet?

Det viser i praksis at kirken / den lokale menigheten tar ansvar for vern om skaperverket og kamp for rettferdighet (jf. diakoniplanen). Det bidrar til glede, takknemlighet og undring over Guds skaperverk. Det gir eksempler på hva fokus på klima og miljø betyr i viktige deler av menighetens arbeid.

Utvalgsleder Mona Bø og menighetsrådsleder Åslaug S. Gabestad fikk overlevert beviset på at Varteig er grønn menighet av biskop Atle Sommerfelt.

Det er vårt viktigste redskap for å fange opp folks apati og håpløshet og setter det inn i et felleskap der vi kan hjelpe hverandre til faktisk å utgjøre en forskjell.

Det fanger opp både det globale perspektivet ved klimarettferdighet og det lokale perspektivet.

Menigheten blir mer synlig i lokalsamfunnet og kan gå inn i samarbeid med andre gode krefter lokalt, både andre menigheter, organisasjoner og kommune / lokalpolitikere. Menighetene blir på denne måten utadrettet diakonalt og vil dermed kunne trekke til seg nye mennesker.

Det knytter menigheten inn i et nasjonalt og globalt felleskap av grønne menigheter over hele verden.

Misjonsorganisasjoner og andre kirke-

samfunn har også integrert grønne perspektiver i sin virksomhet og flere menigheter og forsamlinger fra disse er blitt grønne. Temaet er godt egnet for tverrkirkelig samarbeid. Konseptet ble utviklet i Den norske kirke. Men i rammen av økumenisk samarbeid er «Grønn menighet» et verktøy som alle menigheter og fellesskap innenfor Norges Kristne Råd er velkommen til å bruke - med stor frihet til utforming og tilpasning i forhold til trostradisjon eller lokal egenart. Tiltakene som velges bør likevel reflektere minst to tiltak fra hvert av følgende nøkkelområder: 1) forankring i menigheten, 2) gudstjenesteliv, 3) diakoni, undervisning og misjon, 4) informasjon og samarbeid, 5) innkjøp, forbruk og avfall og 6) energi, transport og reise.

HJØRNET

DET GRØNNE

Det nærmer seg jul, og det er ikke så godt å vite hva man skal gi bort i julegave. På «Framtiden i våre hender» kan man finne mange ulike tips, blant annet konkrete opplevelsegaver fra A-Å:

A: Abonnement, Akupunktur, Aketur, Aromaterapi
B: Bowlingkveld, Blomstervanning, Blomsteroppsatser, Barnevakt, Byvandring, Busskrekkekurs, Bilmekking, Besøk, Beskjæring, Badmintonturnering, Bamse (hjemmelaget)

D: Dyrefigurer i tre (hjemmelagde), Dansetimer, Dikt (eget og andres), Dugnad, Diskotekkveld, Datakurs, Drømmetydning, Drømmedag, Dukketeater, Dessert o.s.v. Se mer på: <https://www.framtiden.no/gronne-tips/fritid/gavetips-fra-a-til-a.html>

Tar opp kampen mot menneskehandel

Da foreldrene til Nim trengte penger valgte de å ta henne ut av skolen, for at hun skulle begynne å tjene penger. Jobben ble å stå ved en bensinpumpe ved en bensinstasjon i Bangkok og fylle drivstoff på bilene. Nim er 15 år, og da diakoniavdelingen fikk høre om denne nye jobben via landsbypresten, ba de ham innstendig om å snakke med foreldrene en gang til. All erfaring tilsa at det ikke ville ta lang tid for en av de som kom for å fylle bensin ga henne et tilbud om en mye bedre betalt jobb i en av byens mange barer, og på den måten lure henne inn i sex-industrien. Men presten ønsket ikke å blande seg inn i familiens valg, av redsel for å få problemer selv, i tillegg mente han dette tilhørte privatlivet. Denne samtalen ble en øyeåpner for diakoniavdelingen, og det ble tydelig at det var et klart behov blant kirkenes medarbeidere og medlemmer for mer kunnskap om menneskehandel og barns rettigheter. Nims historie, og prestens redsel for å blande seg, ble starten på diakoniavdelingens nyeste NMS-støttede prosjekt: «Sterke og trygge familier».

Verst i klassen

Thailand er et av de verste landene i verden når det gjelder menneskehandel. Det er først og fremst et destinasjonsland, men også et transitland. Mange thalier som søker lykken i utlandet, blir også et offer for menneskehandel i landet de kommer til. Menneskehandel foregår også innad i landet hvor Thailands sexindustri er et mål. Etniske thalier fra fattige områder i Nord og Nord-Øst Thailand blir sendt til turistområder sør i landet eller til Bangkok. Foruten i sexindustrien, foregår det menneskehandel og arbeidsutnyttelse blant annet innen fiske, bygg og kommersielt jordbruk. Barn fra naboland som Burma, Laos og Kambodsja blir tvunget til å tigge og utnyttet som billig arbeidskraft.

Frimodighet til å si fra

I en fireårsperiode vil temaene Barns rettigheter, Forebygging av menneskehandel og "Sterke og trygge familier" stå i fokus hos oss på diakoniavdelingen. Målet er å formidle kunnskap om disse viktige temaene til alle kirkemedlemmer i ELCT, barn og unge i prosjektene våre, samt foreldrene/foresatte.

Vi ønsker at alle kirkene i ELCT skal ha en diakonivolutør- en person som har hovedansvaret for diakoniarbeidet i sin menighet og nabolag. Disse personene skal få god kunnskap om fokusområdene, slik at de kan veilede og undervise om disse viktige temaene i sine lokalmiljø. Og ikke minst, ha frimodighet til å si fra dersom barn og unge i deres nabolag ikke har det bra eller står i fare for å bli et offer for menneskehandel.

Første samling for diakonivolutørene og alle ansatte på diakoniavdelingen blir i Bangkok nå i oktober. I tre dager skal vi være sammen, ca 60 stk. Her skal det undervises i diakoni, i tillegg til de ulike fokusområdene.

Av: Anne Storstein Haug

Illustrasjonsbilde. Foto: Marit Mjølnesset.

Diakoniavdelingen Lutheran Diakonia Department (LDD)

- Avdeling er ansvarlig for det sosiale arbeidet i den Evangeliske Lutherske Kirke i Thailand.
- Målet er å dele Guds kjærlighet til mennesker i nød. Hjelpen blir gitt gjennom lokale menigheter og avdelinger i kirken.
- LDD har også egne prosjekt som drives i nært samarbeid med lokale menigheter.
- Diakoniavdelingen gir støtte, uavhengig av folks religion, sivilstatus og rolle i samfunnet.

Les mer om Thailand og arbeidet på:

nms.no/finndinmenighet

Hva gjør vi i Thailand?

Sammen med Den evangeliske-lutherske kirken i Thailand er vi med på å gi barn og unge fra fattige kår en bedre start på livet, og mulighet til å gå på skole. I tillegg bidrar vi med økonomisk støtte til opplæring og kursing for kirken medarbeidere og medlemmer. Vi er også engasjert i klimasmart jordbruk og landsbyutvikling i avsidesliggende landsbyer nord i Thailand.

NMS

Finn fem feil! En engel viste seg for Josef i en drøm. Den fortalte Josef at barnet i magen til Maria var Guds sønn.

Fargelegg!

Jesus ble født i en stall i Betlehem.

Tegninger: Francesca De Luca

Finn veien til stjernen!

Finner du veien fra trestammen og helt opp til stjernen i toppen av juletreet?

Gi barnebladet Barnas til et barn du er glad i!

Disse oppgavene er hentet fra bladet.

Bestill abonnement på sondagsskolen.no eller **22 08 71 00**.

Vitser

– Kan jeg få hund til jul, pappa?
– Nei, i år blir det ribbe, som vanlig!

– Hvorfor sitter du i fengsel?
– Jeg startet julehandelen litt for tidlig.
– Man kommer vel ikke i fengsel for det?
– Hvis man starter før butikkene åpner, så ...

Breidablikks venner

Breidablikks venner har
juletreff fredag 3. januar kl. 19.00.

Varteig menighetskor kommer.
Gang rundt juletreet, opplesning,
bevertning og andakt.

Alle er velkommen!

- normisjon
- tør tjene sammen i tro

normisjon

19.11 kl 11.00: Formiddagstreff i Betania, Ise
Gunnar Navestad taler og
Tor Bersvensen synger

24.11 kl 17.00: Storsamling i Hasle Menighetscenter
Tema: "Bibelen"
Taler: Hans Johan Sagrusten

12.12 kl 19.00: Undervisningskveld i Hasle Men. senter
Tema: "Mens vi venter"
Advent- og julesangkveld med BLMK -
BitteLiteMiniKor

17.12 kl 11.00: Formiddagstreff i Betania, Ise
Finn Olav Myhre taler
Sang av Liv og Asbjørg

16.01 kl 19.00: Undervisningskveld i Hasle Men. senter

21.01. kl 11.00: Formiddagstreff i Betania, Ise.
Tale, sang, opplesning og bevertning

26.01 kl 14.30: Årsmøte og storsamling,
Hasle Menighetscenter

Storsamlingene er lagt opp for hele familien.
Undervisningskveldene er først og fremst beregnet på voksne.
Vil du ha en påminnelse på SMS når et møte nærmer seg?
Gi beskjed til Knut Holmen, mob 909 77 805
eller på e-post: koholm@online.no.
Mer om oss på www.vi.normisjon.no og på Facebook

Slekters gang

Døpte:

Hafslundsøy kirke:
Tuva Kjexrud
Sander Marinius Pedersen
Lukas Strand Bondal
Varteig kirke:
Lone Gundersen
Kewin Hansen
Samuel Johnsrud-Larsen

Vigde:

Varteig kirke:
Silje Mølnvik og
Marius Hæger Brenne

Døde:

Bjørnar Braaten
Reidun Synøve Mathisen
Kjell-Vidar Lieblein

Søndagsskolen Neaskogs og Filadelfia

Vi samarbeider med Varteig kirke men har
våre samlinger, som er tilpasset to alders-
grupper, på Filadelfia Varteig.

24. november: Bakedag på
søndagsskolen.
1. desember: Lys-våken-guds-
tjeneste i Hafslundsøy kirke.
Vi deltar der.

Juletreff
fredag 27. desember kl. 17.30

Vi starter opp igjen etter nyttår
søndag 12. januar 2020:

12. januar: Søndagsskole
19. januar: Søndagsskole
26. januar: Søndagsskole
2. februar: Søndagsskole

Alle hjertelig velkommen til varierte samlinger
med bibelfortellinger, sang og lek.

Trenger dere å snakke med oss, eller bli
hentet, treffes vi på følgende nummer:

Jorunn mobil: 47 90 81 92
Torill mobil: 40 03 76 80
Karin telefon: 69 14 91 96

Trenger du noen
å snakke med?

Kirkens SOS

Telefon 22 40 00 40
www.kirkens-sos.no

JØLSTAD
begravelsesbyrå

Sarpsborg og omegn
begravelsesbyrå

Benjamin Nordling

Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen

Birgit Groth

Vakttelefon **69 130 130** (24t)
Kirkegata 29

www.jolstad.no Lokaleid Begravelsesbyrå

Varteig preste- og menighetskontor

Epost: varteig.prestegjeld@sarpsborg.com
www.sarpsborg.kirken.no

Postadresse:

Varteig menighet, Postboks 237, 1702 Sarpsborg

Besøksadresse:

Varteig menighet, Råkilveien 2, 1710 Sarpsborg

Sokneprest Ingrid D. Levinsen:

Telefon kontor: 69 11 68 22

Telefon mobil: 452 65 229

E-post: ingrid-dorthea.levinsen@sarpsborg.com

Soknepresten kan nås på mobiltelefon når hun ikke er på kontoret.

Daglig leder

Monica Therese Søvde

Organist Tom Rønningsveen:

E-post:

tom.roenningsveen@sarpsborg.com

Kirketjener i Varteig kirke

Ivar Aronsen

Telefon mobil: 908 28 586

E-post: ivar.aronson@sarpsborg.com

Menighetspedagog Julie Karene
Karstensen tiltrer ca. 1. desember.

Kirketjener i Hafslundsøy kirke
Ove Brandt:

Telefon mobil: 482 12 389

E-post: ove.brandt@sarpsborg.com

Menighetsrådsleder

Kjell Lunde:

Telefon mobil: 932 44 011

Epost: kjell.lunde44@gmail.com

Varteig Menighetsblad

Adresse:

Apolloveien 39

1734 Hafslundsøy

Epost:

varteig@menighetsblad.net

HØGHEIM Forsamlingslokale til utleie

Furuholmveien 12

Trivelige lokaler

Kan deles i to mindre saler, +
lekerom/oppholdsrom

Fin beliggenhet og uteområde
Stor parkeringsplass

Fullt utstyrt til 90 personer
Gode kjøkkenfasiliteter

Interessert? Ta kontakt:

Wenche og Per Brattset

Tlf 92684849 / 90753371

FONUS

BEGRAVELSESBYRÅ

GRAVSTENER

Fredrikstad - Moss - Råde - Rygge - Sarpsborg

Telefon 03024 - fonus.no

Gravstener

skulpturer og andre produkter i sten

Lokalprodusert, gjerne hugget etter
deres ønske

Besøk vår innendørs utstilling eller
ring oss, så sender vi katalog.

Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no

JM **JOHANSEN**
MONUMENTHUGGERI AS

Skjobergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Nå kan du gi takkoffer med Vipps

Det er nå mulig å bruke VIPPS i gudstjenestene våre for å gi menig-hetens takkoffer.

Nummeret er 116320

(Varteig sokn). Dere må gjerne merke meldingen med offerformål, men det er ikke avgjørende, for det kan vi se på datoen.

HASLE MENIGHETSSENTER

passer utmerket til private selskaper:

- jubileer
- bursdagsfeiring
- konfirmasjoner
- minnesamvær

Senteret har et velutstyrt kjøkken med kjølerom og servise m.v.

Ring i god tid for bestilling:

Bjørn Kristiansen,

telefon 69 13 13 51, mobil 916 64 166,

eller epost: bjkr47@gmail.com.

Ønsker du besøk?

Kjenner du noen som trenger besøk, eller vil du bli besøker?

Kontakt

Varteig menighetskontor,
tlf 69 11 68.11

Ønsker du å annonsere i Varteig Menighetsblad?

Informasjon om priser etc. får du ved henvendelse til varteig@menighetsblad.net

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg? Årlig besvarer vi omkring 200 000 henvendelser på telefon og internett, likevel er det en av tre som ikke får svar.

Les mer og meld din interesse på kirkens-sos.no

Å snakke med folk om livet gir mening.

Bokmiljø

-en annerledes bokhandel

Sulfatveien 4, Torp

tlf 69 15 14 69

torp@bokmiljo.no

Velkommen til handel med mening!

SARPSBORG

Avd.

1. Hafslundsøy Bakeri

7. Iseveien senter

8. Stortorget Rakkestad

69 133460

69 877014

69 221518

Fax kontor

69 133470

I over 80 år har vi bakt brød og kaker!

Vi baker fortsatt på den «gammeldagse» måten, og bruker råvarer av beste kvalitet.

Dette gjør at våre varer har en utmerket smak, holdbarhet og aroma!

En av våre mange spesialiteter er: GRISLA BRØD Er bakt med surdeig. Prøv ett da vel!

BAKERI/KONDITORI - HAFSLUNDSØY

Tlf. 69 13 34 60

post@baker-skoglund.no

Din totalleverandør av byggevarer

Borgenhaugen - Fredrikstad øst -
Fredrikstad vest - Moss - Spydeberg
Tlf: 69 16 18 20

ARF-Autorisert
Regnskapsfører

Brattset Regnskap

Brenneveien 85, 1735 Varteig

Tlf 69 13 28 40 - 907 53 371

post@brattset.no

GUDSTJENESTER

Søndag er gudstjenestedag

Hafslundsøy kirke.

Søndag 1. desember

1. søndag i adventstiden

Matt 21,1–11

Salme 24,1–10 og Rom 13,11–12

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:

Familiégudstjeneste ved sokneprest Ingrid D. Levinsen. Lys våken. Offer til menighetsarbeidet.

Tirsdag 3. desember

Varteig kirke kl. 18.00:

Gulegrantenning ved sokneprest Ingrid D. Levinsen og menighetspedagog Julie Karensen Karstensen.

Søndag 8. desember

2. søndag i adventstiden

Joh 14,1–4

Salme 33,18–22 og Hebr 6,13–19a

Varteig kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste ved Åge J. Syvertsen. Offer til konfirmantarbeidet i Varteig sokn.

Søndag 15. desember

3. søndag i adventstiden

Matt 11,2–11

Jes 35,1–10 og 1 Kor 3,18–23

Varteig kirke kl. 16.00:

Vi synger julen inn. Andakt ved sokneprest Ingrid D. Levinsen. Offer til dekning av utgiftene ved arrangementet.

Søndag 22. desember

4. søndag i adventstiden

Luk 1,46–55

Rut 4,13–17 og Rom 15,8–13

Ingen gudstjeneste i Varteig sokn.

Vi blir med på Syng jul i Sarpsborg.

Tirsdag 24. desember

Julaften

Luk 2,1–20

Jes 9,1a.2.6–7 og 1 Joh 1,1–4

Hafslundsøy kirke kl. 15.00:

Gudstjeneste ved sokneprest Ingrid D. Levinsen. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Varteig kirke kl. 14.30:

Gudstjeneste ved Ole Jens Hovda. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Varteig kirke kl. 16.00:

Gudstjeneste ved Ole Jens Hovda. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Onsdag 25. desember

Juledag

Joh 1,1–14

Ordsp 8,1.2.22–31 og Hebr 1,1–6

Varteig kirke kl. 12.00:

Høytidsgudstjeneste ved sokneprest Ingrid D. Levinsen. Offer til Kirkens SOS.

Søndag 29. desember

Romjuls søndag

Matt 2,13–15

Salme 1,1–6 og 1 Tim 3,16

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste ved sokneprest Ingrid D. Levinsen. Offer til Dialogforum Sarpsborg.

Onsdag 1. januar

Nyttårsdag / Jesu navnedag

Luk 2,21

4 Mos 6,22–27 og Fil 2,5–11

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste ved sokneprest Ingrid D. Levinsen. Offer til menighetsarbeidet.

Søndag 5. januar

Kristi åpenbaringsdag

Matt 2,1–12

Jes 60,1–6 og Ef 3,1–7

Hafslundsøy kirke kl. 16.00:

Menighetens juletefest.

Søndag 12. januar

2. søndag i åpenbaringstiden

Matt 3,13–17

Jes 42,1–6 og Apg 18,24–19,7

Varteig kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste.

Søndag 19. januar

3. søndag i åpenbaringstiden

Joh 2,1–11

1 Mos 1,26–31 og Åp 21,1–6

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste.

Søndag 26. januar

4. søndag i åpenbaringstiden

Luk 18,35–43

Salme 146,1–10 og Rom 16,25–27

Varteig kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste.

Søndag 2. februar

5. søndag i åpenbaringstiden

Mark 2,1–12

1 Mos 15,1–6 og Rom 4,1–8

Hafslundsøy kirke kl. 11.00:

Gudstjeneste.

Varteig kirke.

begravelsesbyrået

Tore E. Nilsen

- et norskeld familiebyrå

Statsminister Torps vei 15 1722 Sarpsborg

TELEFON 69 10 46 10 www.torenilsen.no

Barnekoeret Star Kidz

Har øvelse på Hasle menighetscenter annenhver onsdag (ulike uker):

Skolebarna øver kl. 17.30 – 19.00.

3 – 6 år øver kl. 18.00 – 19.00.

Leder: Camilla Beck Arntsen

Pianist: Tom Rønningsveen

Undervisnings- kvelder

Undervisningskveldene som er på Hasle menighetscenter en gang i måneden, er et samarbeid mellom Varteig menighet og VI-Normisjon:

Torsdag 12. desember kl. 19.00:

«Mens vi venter» - advent- og julesangkveld ved BLMK - BitteLite-MiniKor.

Etter jul begynner med en serie om nådemidlene:

16. januar kl. 19.00: «Dåpen» ved Trond Pladsen.

13. februar kl. 19.00: «Ordet» ved Ingrid D. Levinsen.

12. mars kl. 19.00: «Nattverden» ved Knut Olav Holmen.

Formiddagstreff i Hafslundsøy kirke

Vi inviterer til Formiddagstreff hver 4. tirsdag i måneden kl. 11.00 i Hafslundsøy kirke. Det er hyggelige samvær med variert program, bevertning, utlodning og andakt.

I vinter er formiddagstreffene på følgende datoer:

26. november: Adventsprogram v/ Ingrid og Leif Levinsen.

28. januar.

25. februar.

24. mars.

Meldinger om arrangementer sendes Varteig Menighetsblad, Apolloveien 39, 1734 Hafslundsøy eller varteig@menighetsblad.net
Frist for meldinger til neste utgave er 7. januar.

Varteig Historielag

Vi nærmer oss et årsskifte med stormskritt. Ett møte gjenstår på denne siden av nyttår, og ett møte er berammet inn i det nye året.

Mandag 2. desember kl. 19.00:

Møte i Bygdehallen: «Varteig i ord og toner». Obs: Møtet er i Ingasalen i andre etasje.

Mandag 10. februar kl. 19.00:

Årsmøte i Bygdehallen. DVD-visning: «Langs Glomma».

Ingen førjulstid uten en ny Varteig-kalender! Så også i år. Her er det en samling flotte bilder med god spredning både i tid og tema. Prisen for 2020-kalenderen er som de siste årene, 100 kroner. Vi vet at mange venter på den, blant annet for å nytte den som en hyggelig julehilsen. Historielagets kalender kan bestilles hos tillitsvalgte i laget. Dessuten besørger våre medlemmer dør til dør-salg i Varteig i den nærmeste tiden. Selgerne vil også ha med seg historielagets årstidsskrift Inga for 2019.

I fjor kom også et hefte om kulturminner. Heftet inneholder opplysninger om de 80 stolpene som er satt ut etter registreringen i Ovaskogs. For alle stolper er koordinatene oppgitt, og det følger med et eget kart over området. Heftet har spiralinnbinding slik at det skal være enklere å bruke når du går tur. Heftet, som er på 115 sider, koster 100 kroner.

Samme pris er det for vårt årstidsskrift Inga for 2019. Historielaget har også for salg DVD'er (170 kroner), dialekt-CD'en (150 kroner) og gamle utgaver av både Inga og kalenderen. Disse kan du få kjøpt ved henvendelse til historielagets tillitsvalgte, eller på varteighistorielag@gmail.com.

For mer informasjon – se:

www.varteig-historielag.no

Alle er hjertelig velkommen til våre arrangementer, og ta gjerne med deg en bekjent! Det er romslig kaffepause med loddsalg på hvert møte.

Styret

Varteig Historielag

Stiftet 8.2.1982